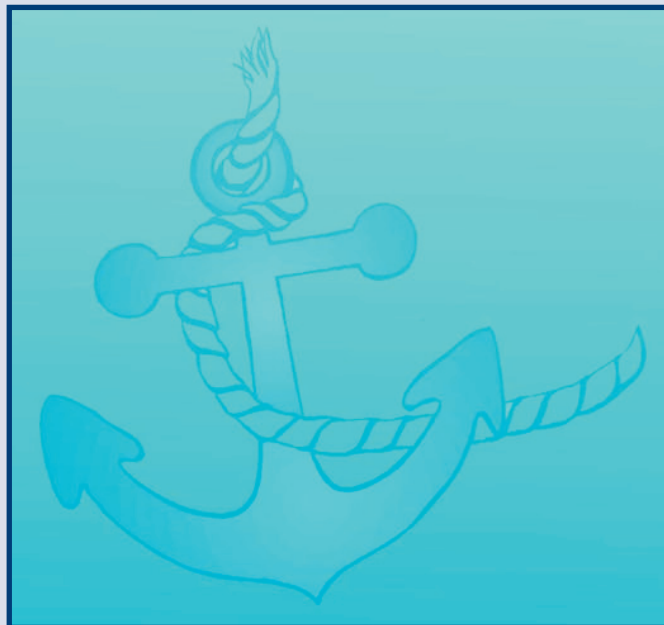

Havet – ett datanätverk för hörselskadade grundskoleelever i Norrbotten

- ett projekt som stöds av Ungaifocus

Hjälpmedelsinstitutet

© Hjälpmedelsinstitutet (HI), 2005

Författare: Ann-Christine Wennergren, projektledare Solanderskolan, Piteå

Ansvarig projektledare: Birgitta Göthberg, HI

Ansvarig handläggare: Ulrika Brändström, HI

Ansvarig informatör: Ulla-Jane Saxberger, HI

URN:NBN: se-hi-2005-05317-pdf

Best nr: 05317-pdf

Publikationen är endast utgiven i elektroniskt format och kan hämtas som ett pdf-dokument på HIs webbplats, www.hi.se/butik/pdf.

Den kan också beställas i alternativa format från HI.

Havet

- ett datanätverk för
hörselskadade grundskoleelever i Norrbotten

Ann-Christine Wennergren

Hjälpmiddelsinstitutet

Innehåll

Bakgrund	3
Syfte	4
Genomförande.....	4
Steg 1.....	4
Steg 2.....	5
Steg 3.....	5
Resultat.....	6
Projektledarens utvärdering.....	6
Summering och långsiktig betydelse	9
Spridning av resultat.....	9
Fortsatt verksamhet, uppföljning och utvärdering.....	10

Bilagor

PowerPoint-presentation

Faktablad

Havet - ett datanätverk för hörselskadade grundskoleelever i Norrbotten

Hjälpmiddelsinstitutet (HI) har genom Norrbottensprojektet Ungaifocus valt att satsa resurser på Havet. Det har bidragit till att integrerade elever från Norrbotten har fått stöd och hjälp att ansluta till nätverket Havet.

Bakgrund

Att vara hörselskadad innebär att det uppstår många hinder i kommunikationen med andra. Ofta får eleverna en försenad språk-utveckling därför de inte kunnat uppleva det stora inflöde av språk som hörande hela tiden omger sig med. Möjligheterna till situationer där man i det naturliga samspelet med andra utvecklar språket blir därmed också begränsat.

Tredje rummet är namnet på ett övergripande IT-projekt som bygger på vardaglig kommunikation mellan elever. Upplägget kommer ursprungligen från Skellefteå kommun och utspelas i datamiljön First Class. Inspirationen är hämtad från Matti Bergströms idéer om att utveckling sker genom att släppa in spänning, entusiasm, fantasi, oordning och kreativitet in i skolarbetet. Inom systemet finns olika rum för olika målgrupper och "Havet" är rummet för hörselskadade elever. Skolor som genom detta projekt kom att ingå i Havet är geografiskt spridda i Norrbotten. Förhoppningen har varit att skapa det aktiva "Havet" för hörselskadade där allas resurser tas tillvara. Elever som ingår i nätverket behöver datorer i klassrummet där IT blir en integrerad del av lärandet.

Målgruppen har varit alla hörselskadade grundskoleelever i Norrbotten. Det innebär integrerade elever som går som ensam hörselskadad på sin hemskola samt elever som går i regionala undervisningsgrupper, s.k. hörselklasser. På Solanderskolan i Öjebyn går ca 45 hörselskadade elever i åldrarna 6-16 år och ute i länet finns ca 100 elever med hörapparat. Med detta projekt har vi velat skapa situationer som möjliggör samarbete mellan hörselskadade elever i olika åldrar och skolor.

Syfte

- att skapa ett nätverk för elever med samma funktionshinder
- att med IT-teknik ha en kommunikation mellan hörselskadade elever i grundskolan
- att ge eleverna möjlighet att samarbeta i ett forum där hörselnedsättningen inte är ett handikapp
- att eleverna får mottagare till sina arbeten

Genomförande

Genomförandet skedde i tre steg. Steg ett föregicks av tydlig information till alla föräldrar och tog därmed ganska lång tid. All information och utbildning till elever och lärare skedde utan kostnad för den enskilda skolan eftersom projektet genom HI täckte alla kostnader. På grund av att projektets kostnader var beräknade på en termin och projekttiden skulle vara tre terminer fick en del förändringar på upplägg göras, vilket resulterade i en utbildning på tre steg. För att, trots de ändrade ekonomiska förutsättningarna, klara av att genomföra projektet har nödvändiga samarbetspartners i projektet varit Norrbottens läns landsting, Specialpedagogiska institutet och Piteå kommun.

Steg 1

I samarbete med Pedagogiska hörselvården i Norrbottens läns landsting informerades alla föräldrar till integrerade elever om möjligheten att ansluta till nätverket Havet. De flesta föräldrar var mycket positivt inställda till detta och uppmuntrade därmed barnets klasslärare att tacka ja till en första information och utbildning om Havet.

För kommuner som låg nära Solanderskolan i Piteå inbjöds klasslärare och kontaktlärare till utbildning på Solanderskolan. Kommuner som låg längre bort fick erbjudande om utbildning på en av kommunens skolor. Genom att information gick via föräldrar så kom i princip alla lärare till detta första kurstillfälle. Innehållet sågs som en första introduktion och gav även deltagarna möjlighet att prova de vanligaste funktionerna i Havet. Alla lärare skrev en egen presentation och fick med sig en personlig användare till sin elev. Syftet var att läraren skulle kunna delge sin elev de erfarenheter som gått igenom på utbildningen. Eleven skulle även ges möjlighet och uppmuntras till att lära sig innehållet genom att prova sig fram. ”*Learning by doing*” är ett hållbart förhållningssätt till utveckling inom nätverket och gäller både lärare och elever.

Tanken var att erbjudandet skulle gälla alla åldrar inom grundskolan men där insåg jag ganska snart att högstadieelever, som inte varit med under låg- och mellanstadietiden, inte alls var intresserade av att ingå i nätverk. Därför satsades den största kraften på elever mellan 7-13 år. De som då fick kontakt och ingick i olika samarbeten hade mycket bättre förutsättningar att orka hålla kvar kontakten även under högstadietiden. Detsamma gällde högstadielärare som även de var ganska ointresserade av en utbildning av en elev som endast ingick i deras undervisning i ett ämne. Under projekttiden har ca 60 klasslärare och 5 kontaktlärare, som arbetar med hörselskadade elever, fått utbildningens första del. Lärarna arbetade i kommunerna Piteå, Luleå, Arvidsjaur, Gällivare, Haparanda, Kiruna, Boden och Pajala.

Steg 2

Vid detta tillfälle kom läraren tillsammans med sin elev till Solanderskolan i Piteå för gemensam fortbildning. Innehållet skulle bestå av en repetition samt olika fördjupade kunskaper om ytterligare funktioner i konferenssystemet. I själva verket blev detta ofta den första strukturerade informationen till eleven, eftersom många lärare inte tagit sig tid att jobba igenom materialet tillsammans med sin elev. Många elever hade även hunnit byta klasslärare från förra terminen och behövde därför utbildning för både sig själv och klassläraren. Vid dessa möten mellan pedagoger uppstod dessutom många funderingar om elevers identitet, möjligheten att träffa många med samma funktionshinder samt hörselpedagogiska frågeställningar från klassrummet.

Steg 3

Detta tillfälle var tänkt som ett fortbildningstillfälle utifrån den enskilda elevens behov. Det kunde vara tillsammans med klasslärare men även att kommunens kontaktlärare samlade ihop elever från flera skolor och kom till Solanderskolan med dem. Det var dock endast elever från de närliggande kommunerna som hann med att utnyttja detta tillfälle.

Resultat

Alla deltagare, alltså både lärare och elever, fick efter varje kurstillfälle utvärdera innehållet och ange om det fanns intresse för en fortsatt utbildning. Frågorna besvarades med ett stort engagemang och i stort sett alla elever och lärare var efter varje tillfälle intresserade av en fortsättning.

Lärare och elever upplever som positivt att de har fått nya kunskaper och att en ny värld inom datakommunikation har öppnat sig. De tycker att informationen varit givande och att den praktiska delen varit absolut nödvändig. Att själva få prova sig fram har varit positivt för både lärare och elever. Lärarna anser dessutom att de nu kan ge sina elever en hållbar motivering till att vara aktiv i ett nätverk för andra med samma funktionshinder. Eleverna har varit överväldigade över att så många andra hörselskadade elever funnits i verksamheten och även fungerat som praktiska handledare direkt till varje besökande elev. En elev från en avlägsen kommun i årskurs 6 skriver i sin utvärdering direkt från hjärtat: *”Jag har lärt mig att jag inte är den enda hörselskadade i hela världen utan det finns fler.”*

Lärarna anser att Havet gett eleven kontakt med andra hörselskadade och en stärkande identitet över att upptäcka att man inte är ensam. Nätverket inspirerar eleverna att skriva mer och det kan bli ett sätt att förbättra språket. En utökad kommunikation kräver både ett givande och ett tagande, eftersom det känns uppmuntrande för eleverna att få respons. När nätverket fungerar bidrar det till en naturlig kommunikation via dator. Det har varit svårt att motivera elever som inte vill bli utpekade som hörselskadad inför de andra i klassen. Det uppstår också funderingar från de övriga eleverna i klassen som inte ingår i nätverket. Detta har flera lärare löst genom att ge samma uppgifter till alla elever med den skillnaden att de som ingår i Havet presenterar sina uppgifter där. När eleverna börjat högstadiet är det ännu mer problematiskt att bli utpekad som en speciell elev - där vill alla vara så lika och vanliga som möjligt.

Projektledarens utvärdering

Som projektledare har det varit oerhört positivt och lärorikt att få träffa så många integrerade elever på deras hemskola och därefter fått ta emot dessa besök i hörselklasserna. Eleverna har visat stor entusiasm och varit enbart positiva till både information och praktiskt arbete. Både elever och lärare har haft många frågor om nätverket och även frågor som berört

hörselskadade, teknik och problematiken att våga stå upp för sitt funktionshinder. Jag upplever att lärarna har velat prata ganska mycket om den hörselpedagogiska problematiken kring sin elev och gärna velat ta del av mina kunskaper och erfarenhet från undervisning i hörselklass. Även väldigt konkreta frågor som t.ex. passande kompisar att maila till i hörselklasserna och möjligheter till fysiska möten har diskuterats. Det har bidragit till att jag själv fått större förståelse för problematiken att vara lärare till en integrerad elev.

De flesta av föräldrarna har också varit oerhört positiva till nätverkstanken och har sett dessa kontakter som en möjlighet att våga ställa frågor om hur andra hörselskadade klarar skolan och fritiden. Men utan ett aktivt samarbete med Pedagogiska hörselvården hade detta projekt aldrig nått ut till så många barn och föräldrar under så pass kort tid. Genom att väva in nätverkstanken som en del av habilitering har berörda föräldrar snabbt kunnat tillfrågats utan omvägen att först hitta alla elever som finns inskrivna under sekretess. En stor fördel har varit att Tekniska hörsel-vården har bidragit med teknisk support för att eleverna snabbt skulle kunna bli inkopplade på nätet.

En stor och bidragande orsak till all positiv respons vill jag lägga på det förarbete som har skett via hörselvårdskonsulentens kontakter med föräldrarna. Han har genom en stor, tydlig och motiverande information gett argument till varför det skulle vara bra för deras barn att ingå i ett nätverk för hörselskadade. När föräldrarna valt att deras barn ska få möjligheter till kontakter via Havet så blir det också en markering till läraren att vara positivt inställd samt en uppmuntran att anmäla sig till utbildning inom området. Jag har även på initiativ från Pedagogiska hörselvården haft utbildning för deras pedagoger. De har fått egna användare och kan därmed diskutera och följa upp de barn som är anslutna till Havet.

Den första kontakten med elevens skola, som ibland har skett via rektor, har enbart gett positiva signaler. Problemet har varit att frigöra lärarna från undervisning och därför har tiden ibland varit nog så kort för att under en termin kunna genomföra hela upplägget för steg ett. De flesta lärare som deltagit har inte haft några svårigheter att förstå syftet och har med stor entusiasm stöttat tankar och idéer bakom nätverket Havet. Genom att lägga stor vikt vid att deltagarna fått prova sig fram på dator har lärarna kunnat ställa individuella frågor som behövts för att kunna gå vidare i systemet. Det har också varit bra med tanke på de olika förkunskaper i datoranvändning som lärare har. Även denna process skulle jag vilja beteckna som *"learning by doing"*.

Avstånden i Norrbotten har naturligtvis bidragit till att jag själv har bestämt datum för när utbildningen skulle kunna ske. Det har varit ett stort problem att hitta lämpliga mötesplatser med tillräckligt många datorer i de kommuner där utbildningen varit utlokaliserad. En viktig del i utbildningen var ju att själv få prova sig fram på datorn. Att komma loss från undervisning och få vikarier är alltid ett problem för lärare som ska på kurs. Dessutom har inte alla elever haft tillgång till dator i klassrummet vilket också försvårar en naturlig användning av Havet. En del tekniska hinder har uppstått i de kommuner som redan är anslutna till något eget nätverk men med tid och inlånad teknisk support så har jag i alla fall kunnat genomföra alla utbildningar.

De stora svårigheterna uppstod termin två när redan ”utbildade” klasslärare ändrade tjänster och elever bytte stadium och/eller lärare. Det finns en hel del brister i överförande av pedagogisk information mellan klasslärare vilket gör att det hänger mycket på eleven själv att berätta om Havet för sin nya lärare. För elevens del finns det vid lärarbyten ingen i klassrummet som har kunskap om och kan motivera användningen av Havet. Innan den nya läraren kommit på kurs så hinner det gå en stor del av terminen. Tyvärr blir elevens delaktighet i Havet väldigt mycket avhängigt på klassläraren. Är läraren själv negativt inställd eller tror sig veta att eleven inte alls vill ingå i ett nätverk så har inte eleven en chans att själv argumentera för sin sak. Vill eleven själv dessutom inte bli utpekad som hörselskadad i klassen, så är det mycket svårt för klassläraren, att utan hörselpedagogiska kunskaper kunna motivera en delaktighet i ett nätverk för hörselskadade.

Att alla elever, enligt ursprungsplanen, skulle genomföra tre steg i utbildningen blev inte realistisk och har med tidigare nämnda orsaker att göra, d.v.s.

- stora avstånd i Norrbotten
- att den inledande informationen måste få ta tid
- byten av klasslärare samt att integrerade elever blir så ensamma med sitt funktionshinder och därmed inte orkar hålla motivationen levande på egen hand

Det har varit lätt att uppfylla projektets syfte gällande nätverk och därmed kommunikation mellan hörselskadade. Men ska det bli ett kvalitativt samarbete, som därmed verkligen utvecklar elevernas skrivande, så krävs det ett engagemang från varje enskild klasslärare. Jag anser därför att nätverkstanken vore lättare att genomföra om det i alla kommuner fanns ambulerande hörsellärare, som kunde sammanföra gruppen regelbundet under året och vara en parallell motor i systemet. Men efter alla nya omorganisationer så borde kanske detta vara en uppgift för Specialpedagogiska institutets rådgivare?

Som projektledare och utvärderare känns det angeläget att lyfta fram både positiva och negativa aspekter av projektets genomförande. Men det finns alltid en risk att flera små problem kommer i fokus och att det totala intrycket kommer i andra hand. Därför vill jag med stor kraft säga att detta projekt har gett mig energi att gå vidare tack vare all den positiva respons som jag fått från alla integrerade elever. Det går inte att med ord beskriva den upplevelse eleverna får när de upptäcker att det plötsligt finns en stor grupp som är hörselskadade, bär hörapparat och har exakt samma funderingar om skolan och livet som de själva har. *”Jag har lärt mig att jag inte är den enda hörselskadade i hela världen utan det finns fler.”* Enbart denna elevs förklaring skulle räcka för att säga att projektet har fått ett mycket lyckat utfall.

Summering och långsiktig betydelse

Även om det har uppstått en hel del praktiska hinder så är jag fortfarande starkt övertygad om att ett nätverk för hörselskadade elever fyller sin funktion speciellt med tanke på hur ensamma de integrerade eleverna känner sig beträffande sitt funktionshinder. Jag upplever också att hörselklasserna på Solanderskolan fungerar som ett viktigt nav och motor i nätverket och har därmed en mycket stor betydelse för de integrerade eleverna.

Spridning av resultat

Förutom den spridning HI själva står för så kommer både hörselvården, Specialpedagogiska institutet och Solanderskolans hörselklass-verksamhet att aktivt verka för att fler elever ska få tillgång till nätverket Havet. Den största utmaningen vore att fler delar av Sverige vill ansluta och därmed bidra till en ännu kraftigare motor i systemet. Att skapa alltför många små nätverk leder till alltför låg input och verksamhet. Om det finns behov kan ett större nätverk även möjliggöra att delar av nätverket enbart har lokal anknytning.

Spridning kommer att ske via Internet, den CD-skiva som producerats samt via informationsmaterial som skickas till alla intresserade. På hemsidan ”Hörselboken”, med all ny information till hörselskadade och hörsellärare, kommer det att finnas en del information att lägga ut.
www.sih.se/horsel/

Fortsatt verksamhet, uppföljning och utvärdering

Det, i mina ögon, viktigaste syftet med detta projekt - att elever med samma funktionshinder erbjuds ingå i ett nätverk - har verkligen förverkligats. Alltså borde detta vara ett erbjudande som alltid kommer att kvarstå för alla integrerade och hörselskadade elever. Genom att projektet redan har fått respons från, och byggt upp ett samarbete med, Pedagogiska hörselvården så ingår det numera i deras habilitering att informera om vikten av nätverk och därmed även informera hur detta kan gå till. Specialpedagogiska institutet har också successivt börjat förstå vikten av att använda hörselklasser som en nätverksresurs för integrerade elever.

Problemet kommer förmodligen att uppstå när kommunerna själva måste stå för kostnaderna kring detta. Det kan tyckas vara små medel för att nå stora vinster, men tyvärr finns det minst fem elever till i varje klass som har andra funktionshinder och därmed också måste få tillgång till skolans resurser. För de kommuner som har hörselklasser ser jag inga som helst problem med att nätverksarbetet ska kunna ingå som en naturlig del i lärandet. I andra regioner i Sverige där avstånden är mindre blir det dessutom helt andra kostnader att delta vilket naturligtvis underlättar ett deltagande. Eftersom det nu finns ett uppbyggt nätverk samt erfarenheter om hur integrerade elever kan ansluta till detta, så hänger det i princip på hur kommuner, landsting och staten skulle kunna samarbeta med medel till detta. Hela tanken bygger på att många är delaktiga i nätverket och att deltagarna ska uppleva nätverket som aktivt. Ska habilitering och specialpedagogiska insatser vara så fyrkantigt upplagda att det inte finns möjligheter att upptäcka att livet och verkligheten för barn och ungdomar med funktionshinder består av en helhet av insatser där personal måste samarbeta trots olika huvudmannaskap?

Skellefteå kommun kommer att försöka hitta vägar att ansöka om medel för att utifrån detta projekts erfarenheter fortsätta med att bygga upp och även utvidga nätverket. Det innebär att andra län och landsting kan följa både denna utvärdering och nästa för att själva våga ta till sig och genomföra nätverkstanken för alla hörselskadade elever.

Sedan återstår att se om HI är intresserade av att ge resurser för att detta projektets resultat sprids till andra delar av landet. Som projektledare vill jag varmt rekommendera andra regioner att gå in i nätverket för att därmed ge hörselskadade elever ytterligare en förutsättning att möta livet utanför skolans värld trots sitt funktionshinder.

Jag svarar gärna på frågor om denna utvärdering.
Ann-Christine.Wennergren@edu.pitea.se

har genom Norrbottensprojektet
Unga i focus
valt att satsa resurser på HAVET
ett datanätverk för hörselskadade
elever i grundskolan

Projektledare och ansvarig för genomförandet är
Ann-Christine Wennergren
Solanderskolan Piteå

BAKGRUND

I Skellefteå kommun finns sedan 1996 ett datanätverk, 3:E rummet, med tre virtuella rum där 700 elever från olika skolor möts och arbetar tillsammans runt olika teman...

- Miljön är konferenssystemet First Class
- 3:E rummet fick IVA:s IT-pris för skolan 1997

HAVET blev det fjärde rummet som skapades 1999

- Hörsellärare från Norrland samarbetade om innehållet
- Hörselskadade elever i hörselklass anslöt till att börja med
- Integrerade elever med fokus på Norrbotten tillkom senare

Syftet med HAVET är

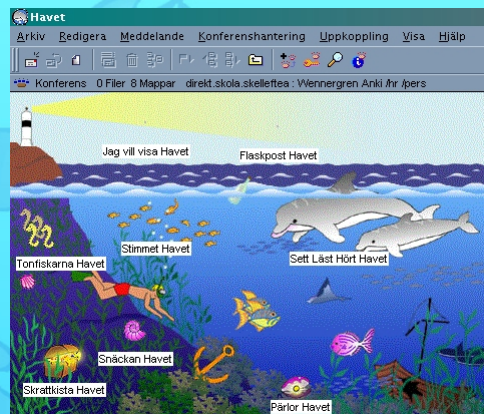
- att skapa ett nätverk för elever med samma funktionsnedsättning
- att med hjälp av IT ha en kommunikation mellan hörselskadade elever
- att ge elever möjlighet till samarbete i ett forum där hörselnedsättningen inte är ett handikapp
- att elever får mottagare till sina arbeten

I HAVET finns

- en grafisk miljö som är unik för rummet

Grafisk miljö

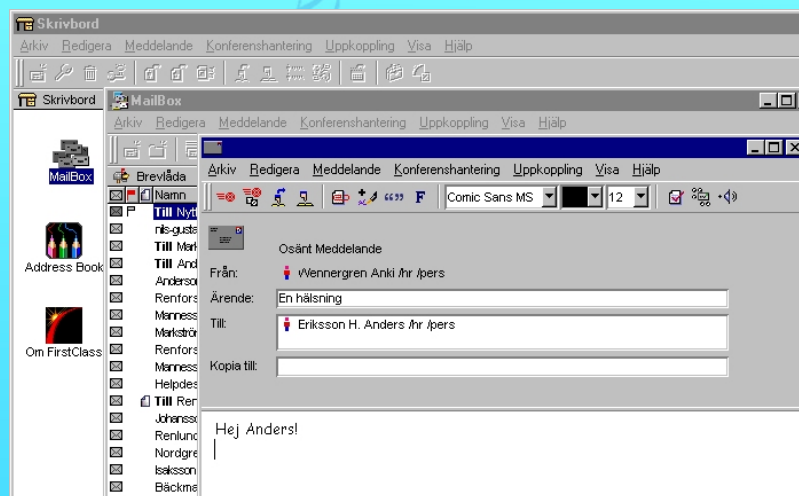

I HAVET finns

- en grafisk miljö som är unik för rummet
- en personlig mailbox

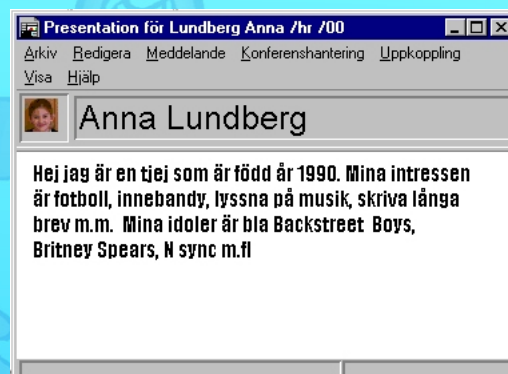
Mailbox

I HAVET finns

- en grafisk miljö som är unik för rummet
- en personlig mailbox
- **elevpresentationer** med foto

Presentation

I HAVET finns

- en grafisk miljö som är unik för rummet
- en personlig mailbox
- elevpresentationer med foto
- olika konferenser

Konferenser

Havet
Arkiv Bedgerna Meddelande Konferenshantering Uppkoppling Visa Hjälp

Konferens 0 Filer 8 Mapper direkt.skola.skelletta: Wennergren Anki /nr /pers

Jag vill visa Havet

Konferensinformation för Snäckan Havet
Arkiv Bedgerna Meddelande Konferenshantering Uppkoppling Visa Hjälp

Snäckan

Att vara hörselskadad

Har kan vi skriva om allt som har med ljud, audiogram, hörapparater, proppar (hörselgångs-insatsen), teleslingor, m.m. Har vi frågor och funderingar som vi inte kan klara av, då tar vi hjälp av en audionom eller hörselingenjör.

Det är du själv som bestämmer innehållet. Skriv och berätta t.ex. om

- Vilken färg har du på din propp?
- Vardagsproblem - och hur du löst dem
- Vad heter din hörapparat? -Gillar du den?
- När har du mest nytta av teckenspråk? Teckentips.
- Har du provat "Sjöhästen" på T-slingan?

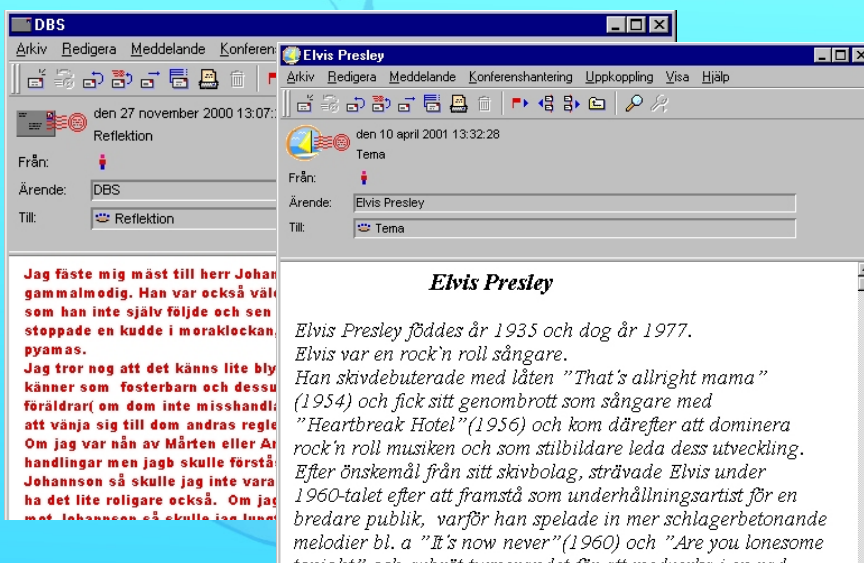
Vet du förresten om att man kan få en vibratorväckarklocka gratis?

Lycka till!

I HAVET finns

- en grafisk miljö som är unik för rummet
- en personlig mailbox
- elevpresentationer med foto
- olika konferenser
- möjligheter till **gemensamma teman** i ord och bild

Gemensamma teman

DBS

Arkiv Redigera Meddelande Konferen

den 27 november 2000 13:07:
Reflektion

Från:
Ärende: DBS
Till: Reflektion

Jag fäste mig mest till herr Johan gammalmodig. Han var också välsom som han inte själv följde och sen stoppade en kudde i moraklockan, pyamas.
Jag tror nog att det känns lite blyg känner som fosterbarn och dessu föräldrar (om dom inte misshandlar att vänja sig till dom andras regler Om jag var nån av Mårten eller Ar handlingar men jag skulle förstå Johansson så skulle jag inte vara ha det lite roligare också. Om jag met Johansson så skulle jag kunna

Elvis Presley

den 10 april 2001 13:32:28
Tema

Från:
Ärende: Elvis Presley
Till: Tema

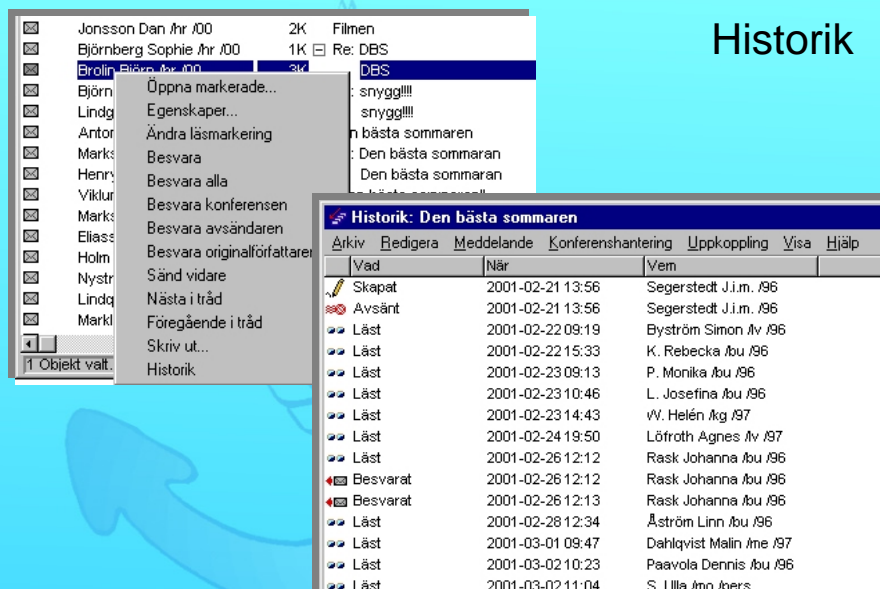
Elvis Presley

*Elvis Presley föddes år 1935 och dog år 1977.
Elvis var en rock'n roll sångare.
Han skivdebuterade med låten "That's alright mama" (1954) och fick sitt genombrott som sångare med "Heartbreak Hotel" (1956) och kom därefter att dominera rock'n roll musiken och som stilbildare leda dess utveckling.
Efter önskemål från sitt skivbolag, strävade Elvis under 1960-talet efter att framstå som underhållningsartist för en bredare publik, varför han spelade in mer schlagerbetonade melodier bl. a "It's now never" (1960) och "Are you lonesome tonight" och avbröt turnerandet för att medverka i en rad*

I HAVET finns

- en grafisk miljö som är unik för rummet
- en personlig mailbox
- elevpresentationer med foto
- olika konferenser
- möjligheter till gemensamma teman i text och bild
- **historik** - du får veta vem som läst dina arbeten

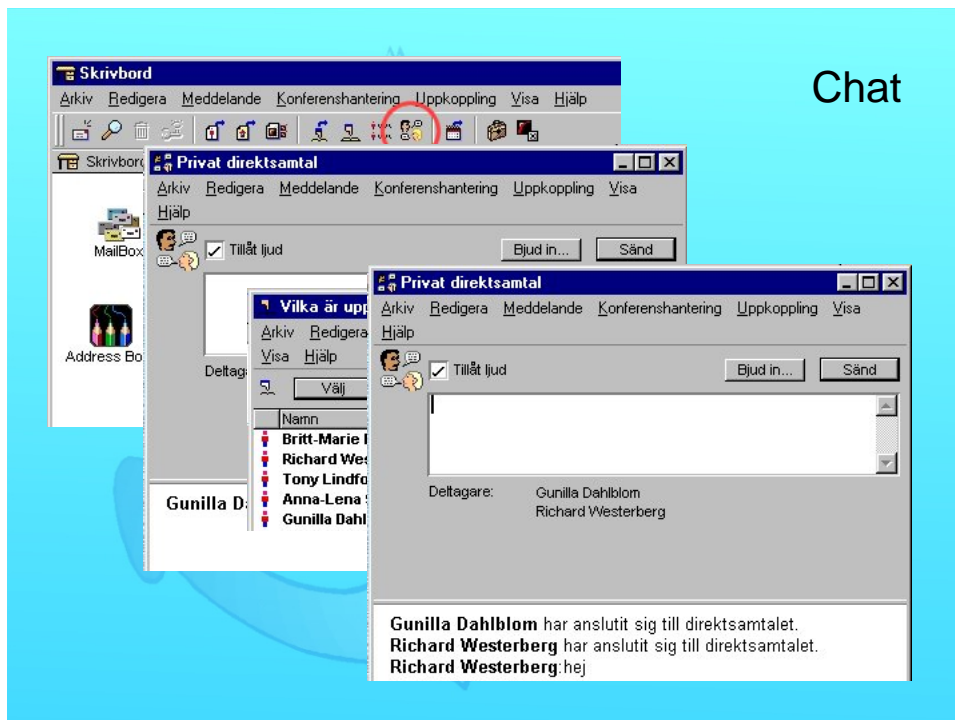
Historik

Vad	När	Vem
Skapat	2001-02-21 13:56	Segerstedt J.i.m. /96
Avsänd	2001-02-21 13:56	Segerstedt J.i.m. /96
Läst	2001-02-22 09:19	Byström Simon /96
Läst	2001-02-22 15:33	K. Rebecka /96
Läst	2001-02-23 09:13	P. Monika /96
Läst	2001-02-23 10:46	L. Josefina /96
Läst	2001-02-23 14:43	vV. Helén /97
Läst	2001-02-24 19:50	Löfroth Agnes /97
Läst	2001-02-26 12:12	Rask Johanna /96
Besvarat	2001-02-26 12:12	Rask Johanna /96
Besvarat	2001-02-26 12:13	Rask Johanna /96
Läst	2001-02-28 12:34	Åström Linn /96
Läst	2001-03-01 09:47	Dahlqvist Malin /97
Läst	2001-03-02 10:23	Paavola Dennis /96
Läst	2001-03-02 11:04	S. Ulla /96/pers

I HAVET finns

- en grafisk miljö som är unik för rummet
- en personlig mailbox
- elevpresentationer med foto
- olika konferenser
- möjligheter till gemensamma teman i text och bild
- historik - du får veta vem som läst dina arbeten
- **chat** - där ingen är anonym

TACK VARE

kan alla hörselskadade elever i Norrbotten utan kostnad ansluta till HAVET

Detta sker genom att klasslärare tillsammans med sin elev får gratis utbildning i olika steg först på hemorten - sen i hörselklass

UTVÄRDERING

Under 2001-2002 har ca 60 lärare med sina elever fått utbildning i olika steg

Eleverna kommer från

- Piteå
- Luleå
- Arvidsjaur
- Gällivare
- Haparanda
- Kiruna
- Boden
- Pajala

Lärare och elever upplever som positivt att de

- har fått nya kunskaper – ”en ny värld har öppnat sig”
- har fått en hörselpedagogisk motivering
- har fått en givande genomgång
- har fått öva praktiskt vid dator
- har träffat fler hörselskadade elever

Lärarna anser att HAVET ger elever

- kontakt med andra hörselskadade
- en identitet - upptäcka att man inte är ensam
- inspiration att skriva - förbättra språket
- mer kommunikation
- respons mellan elever
- en naturlig datoranvändning

Det har varit svårt

- när elever inte vill utpekas som hörselskadade
- att intressera äldre elever att ingå i ett nätverk
- när alla elever i klassen inte ingår i nätverket
- att endast några få kommuner har en hörsellärare

Projektledarens utvärdering

Det positiva har varit

- att integrerade elever får besöka hörselklasser
- den stora entusiasmen bland eleverna
- att elever och lärare har många frågor
- föräldrar som överlag är positiva till nätverket
- samarbetet med Pedagogiska och Tekniska hörselvården

Projektledarens utvärdering

Svårigheterna har varit

- att hitta mötesplatser
- tekniska problem
- få datorer i klassrummen
- byten av klasslärare
- att klassläraren sätter upp hinder
- att nätverket ska upplevas som aktivt
- avstånden i Norrbotten

Tankar inför framtiden

- Nätverk kräver ett samarbete mellan habilitering och pedagogiska insatser
- Ambulerande hörsellärare - en viktig faktor
- Viktigt att utbildning sker tillsammans lärare och elev
- Fler regelbundna teman inom Havet
- Hörselklasser - en sammanhållande länk till integrerade elever?
- Vem ansvarar för en fortsättning?

Slutord

Grundtankarna bakom 3:E rummet
bygger på att

Kaos + Ordning = Kreativitet

*"... att föra in de moment av fantasi och oordning
som behövs för att hjärnan ska utvecklas allsidigt
och kunskapsnivån ska nå nya höjder."*

Matti Bergström

Slutord

Grundtankarna bakom 3:E rummet
bygger på att

Kaos + Ordning = Kreativitet

*"... att föra in de moment av fantasi och oordning
som behövs för att hjärnan ska utvecklas allsidigt
och kunskapsnivån ska nå nya höjder."*

Matti Bergström

Havet

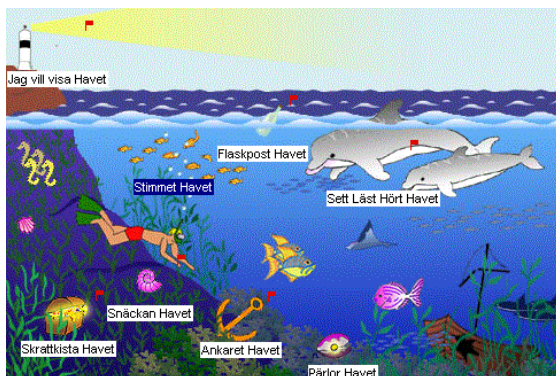
HAVET är ett Norrländskt **nätverk** för hörselskadade elever i grundskolan. Här möts hörselklasser från:

- ◆ Piteå
- ◆ Skellefteå
- ◆ Umeå
- ◆ Härnösand

Under 2001-02 har integrerade elever från Norrbotten fått möjlighet att ingå i Havet. Det har inneburit erbjudande om en stegvis utbildning för lärare och elever. Resurser till genomförandet kommer via "Unga i focus" ett projekt som drivs av **Hjälpmedelsinstitutet** tack vare medel från Allmänna arvsfonden.

Syftet för eleverna är:

- att skapa ett nätverk för elever med samma funktionsnedsättning
- att genom IT ha en kommunikation mellan hörselskadade elever
- att ge elever möjlighet till samarbete i ett forum där hörselnedsättningen inte är ett handikapp
- att eleverna får mottagare till sina skrivna arbeten

I dag finns följande mötesplatser i Havet:
Jag vill visa – arbeten man är stolt över
Sett, Läst, Hört – vad du har sett, läst, hört
Flaskpost – brevkompisar
Stimmet – berätta om din ort
Snäckan – att vara hörselskadad
Skrattkista – humor
Pärlor – ge beröm till varandra
Tonfiskar – ett forum för tonåringar
Ankaret – ett rum för personalen

Havet bygger på att hörselskadade elever oavsett skolform ska få möjligheter att utveckla kontakter och utbyta erfarenheter. Det kan skapa insikter om varandras skolsituation och ge förståelse för hörselskadades problematik. Här finns möjligheter för elever att på ett enkelt sätt kunna ta del av varandras erfarenheter gällande teknik, skolval och att få kunskap om sin hörselskada. Nätverket stimulerar även till kommunikation på hörselskadades villkor och kan därmed öka möjligheter till språkutveckling och lärande.

Verksamheten bygger på att datorer finns i klassrummen. Miljön är First Class.

Specialpedagogiska institutets verksamhet kan genom denna IT-miljö nå ut till en specifik lärargrupp med kurser och information.

Personal kan få tillgång till erfarenhetsutbyte och information om hörselpedagogiska frågor. Det innebär ett aktivt nätverk med berörd personal för att kunna förbättra villkoren för elever med hörselskador.

Havet startade som en del av 'Tredje rummet' - en IT-miljö från Skellefteå där 700 elever kommunicerar och arbetar med andra skolor i sin skolvardag.

Vill du veta mer om **3E Rummet**, gå till:

<http://direkt.skola.skelleftea.se/>

Utbildning för integrerade elever i Norrbotten har samordnats av Ann-Christin Wennergren. **Solanderskolans hörselklasser** i Piteå har fungerat som en sammanhållande länk och även varit plats för utbildning.

Havet

- ett datanätverk för hörselskadade grundskoleelever i Norrbotten

Detta projekt avsåg att med IT få igång en vardaglig kommunikation mellan hörselskadade grundskoleelever i Norrbotten. Både integrerade elever och elever som går i hörselklass innefattades i projektet. I varje klass användes First Class och mötesplatsen "Havet".

Ungaifocus var ett projekt om barns och ungdomars hjälpmedel och hjälpmedelsförsörjning. Ungaifocus omfattade informations-spridning, kompetensutveckling, behovsutredningar och stöd till produkt- och metodutveckling. Omkring 60 projekt inom skilda områden fick stöd. Projektet leddes av Hjälpmedelsinstitutet tillsammans med fem handikapporganisationer. Ungaifocus finansierades med medel ur Allmänna arvsfonden och projektet avslutades i december 2002.

Projektet har genomförs med stöd ur

Allmänna arvsfonden

Hjälpmedelsinstitutet (HI) är ett nationellt kunskapscentrum inom området hjälpmedel och tillgänglighet för människor med funktionsnedsättning.

Hjälpmedelsinstitutet arbetar för full delaktighet och jämlikhet genom att medverka till bra hjälpmedel, en effektiv hjälpmedelsverksamhet och ett tillgängligt samhälle.

Hjälpmedelsinstitutets verksamhet omfattar:

- provning och upphandling av hjälpmedel
- forskning och utveckling
- utredningsverksamhet
- utbildning och kompetensutveckling
- internationell verksamhet
- information

Hjälpmedelsinstitutets huvudmän är staten, Landstingsförbundet och Svenska Kommunförbundet.

Hjälpmedelsinstitutet

Box 510, 162 15 Vällingby

Tfn 08-620 17 00

Fax 08-739 21 52

Texttn 08-759 66 30

E-post registrator@hi.se

Webbplats www.hi.se

Best nr 05317-pdf